



Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 9 października 2017 roku

Jego Magnificencja
Profesor Andrzej Kowalczyk
Rektor
Uniwersytetu Śląskiego

Uczestnicy
Inauguracji Roku Akademickiego 2017/2018

Magnificencjo Panie Rektorze!
Dostojny Senacie!
Szanowni Profesorowie i Nauczyciele Akademicy!
Młodzieży Akademicka!
Szanowni Państwo!

Pragnę przekazać serdeczne pozdrowienia wszystkim zgromadzonym na jubileuszowej 50. inauguracji nowego roku akademickiego na Uniwersytecie Śląskim. W sposób szczególny pozdrawiam immatrykulowanych dzisiaj studentów pierwszego roku, którzy zostają wpisani w poczet społeczności jednej z największych uczelni w kraju. Od chwili powstania w 1968 roku Uniwersytet Śląski pełni ważną rolę w życiu naukowym i kulturalnym nie tylko tego regionu. Wiele wybitnych postaci śląskiego i ogólnopolskiego życia publicznego to absolwenci tej właśnie uczelni, którzy w murach uniwersytetu zdobyli profesjonalną wiedzę i kompetencje. Gratuluję Uniwersytetowi 50-lecia działalności w służbie nauki, bogatego dorobku dydaktycznego i naukowego oraz obecności w gronie najlepszych polskich uczelni. Ze słowami uznania zwracam się do Pani Profesor Krystyny Heski-Kwaśniewicz i Pana Profesora Pawła Miguli uhonorowanych nagrodą „Pro Scientia et Arte”.

Przed ludźmi nauki, ale też przed politykami, twórcami kultury i przedsiębiorcami stoi dziś wielkie, pilne zadanie. Musimy zintensyfikować rozwój cywilizacyjny Polski. Nie będzie to możliwe bez reorganizacji systemu szkolnictwa wyższego oraz sposobu zarządzania instytucjami naukowymi. Uważam to za jeden z priorytetów polityki naszego państwa. Trwające od dwóch lat dyskusje i konsultacje, zwłaszcza w ramach Narodowego Kongresu Nauki, zaowocowały zgłoszonymi przez rząd propozycjami reform. Ufam, że końcowe uzgodnienia w tej sprawie zyskają Państwa aprobatę. Poszukując nowych rozwiązań, trzeba jednak pamiętać o tym, co w polskiej nauce jest dobre i sprawdzone, także w dydaktyce akademickiej. O instytucjach, zespołach i wybitnych osobistościach, które reprezentują najwyższy poziom światowy. Włączając się w nurt debat intelektualnych Europy i świata, warto czerpać z polskich doświadczeń, szczególnie tych związanych z oporem wobec totalitaryzmów. Powinniśmy respektować, ochraniać i przekazywać kolejnym pokoleniom wartości takie, jak wolność słowa i wolność nauki, kultura i rzeczywisty pluralizm debaty akademickiej, wysokie standardy naukowych sporów i dociekań. Misją szkoły wyższej jest i pozostanie niezmienna: kształcić, a w pewnej mierze również wychowywać elity społeczne. Aby tak było, konieczne jest wystrzeżenie się wszelkich pokus ideologizacji, poszanowanie tradycyjnej hierarchii uczeń – mistrz, inspirowanie innych własną pasją twórczą i badawczą oraz ukazywanie młodym adeptom nauki, jak pragmatycznie wykorzystywać swoją wiedzę i umiejętności. W nowym modelu zarządzania uczelniami i jednostkami badawczymi słuszne dążenie do związania nauki z życiem społecznym i rozwojem gospodarki nie może naruszać autonomii nauki ani pomniejszać znaczenia podstawowych wartości, którym ma ona służyć.

Historia polskiej nauki oraz dzieje polskiej inteligencji pozwalają ufać, że, podobnie jak w przeszłości, polskie uczelnie sprostają wyzwaniom obecnego czasu. W trakcie przyszłorocznych obchodów stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości uhonorujemy pokolenie, które wywalczyło, wypracowało, a następnie formowało II Rzeczpospolitą jako państwo nowoczesne. Jako kraj, który pod wieloma względami był w ówczesnej awangardzie rozwiązań ustrojowych, osiągnięć nauk ścisłych i myśli technicznej oraz rozwoju nauk społecznych, kultury i sztuki.

Jestem przekonany, że duma z tych świetnych tradycji oraz przynależny autentycznym elitom patriotyzm skłonią środowiska akademickie do włączenia się w obchody tego niezwykłego jubileuszu w sposób godny, uroczysty, z inwencją i wizjonerskim rozmachem. Miło mi Państwa poinformować, że zaproszenie do grona członków Komitetu Narodowych Obchodów Setnej Rocznicy Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej przyjął również przedstawiciel Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Bardzo liczę na Państwa aktywny, twórczy wkład w upamiętnienie wielkiego polskiego sukcesu. Ufam, że będą Państwo współtworzyć wydarzenia, które – odnosząc się do tamtej historycznej cezury – z czasem same zyskają miano historycznych.

Szanowni Państwo! Rok 1918 ukazał ciągłość przekazu ideałów i wartości, które określają naszą polską i europejską tożsamość. Wolność w aspekcie indywidualnym i zbiorowym, a także zakorzeniona w dziedzictwie chrześcijańskim międzyludzka solidarność były programem tych, którzy słowem i czynem najpierw wskrzesili, a potem umacniali niepodległą Polskę. Ukształtowany przez wieki, republikański charakter naszej państwowości i życia zbiorowego został wtedy potwierdzony i znacząco pogłębiony. Pamiętając o tym, warto na nowo przemyśleć to, co dotąd sprzyjało sile Rzeczypospolitej i pomyślności jej obywateli – oraz jak odnieść te doświadczenia do współczesności. Sądzę, że rozważania te powinny mieć wymiar także, lecz nie wyłącznie akademicki – w najlepszym rozumieniu tego słowa. Zbliżające się referendum konsultacyjne dotyczące nowej ustawy zasadniczej to okazja, aby wszyscy obywatele naszego kraju, w tym również środowiska naukowe i artystyczne, wyrazili swoje oczekiwania odnośnie do kluczowych zasad i instytucji ustrojowych, a nawet konkretnych zapisów nowej konstytucji. W tej ogólnonarodowej debacie Państwa głos powinien wybrzmieć szczególnie wyraźnie. Gorąco zapraszam i zachęcam, aby w oparciu o swoją wiedzę i autorytet dali Państwo przykład współodpowiedzialności za przyszłe losy demokratycznej i praworządnej Rzeczypospolitej.

Pragnę złożyć Panu Rektorowi, wykładowcom i studentom Uniwersytetu Śląskiego najlepsze życzenia wszelkiej pomyślności. Życzę Państwu, aby ten rozpoczęty dzisiaj jubileuszowy rok akademicki przyniósł spełnienie Państwa planów i zamierzeń, aby dał wszystkim poczucie uczestnictwa w rozwoju uczelni i wiele satysfakcji.

Z WYKŁADAMI SŁOWNYMI

